

טיב הקהילה

ב"ד

פר' ויצא
ט' כסלו תשפ"ב

המסע לפי אופק דושיים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג	4:06
מוצ"ש"ק	4:19
ר"ת	5:58

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א'	7:58	סוק"ת א'	9:06
סוק"ש ב'	8:42	סוק"ת ב'	9:35

המסע לפי שיעור הור"י

גיליון מס':

594

יו"ל ע"י קהילת שבת בית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הר"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

בעלי האושר האמיתיים

בספרים הקדושים איתא שמצוות צדקה והחזקת תורה גדולה היא עד מאוד, ועלינו ללמוד מכאן קל וחומר, שאם זה המחזיק את התורה שהוא רק מסייע לזולתו שתהיה היכולת בידו לעסוק בה, אעפ"כ הינו זוכה לשכר עצום, על אחת כמה וכמה זה העוסק בפועל בתורה ששכרו מרובה עד מאוד.

זכור עמדי איך שלפני כמה וכמה שנים נכנס איזה בחור לפני, ואמר לי שעזר רצונו לעזוב את כותלי הישיבה ולצאת לרחובותיה של עיר לעסוק במשא ומתן. שאלתי אותו: האם רחיים על צווארך? הלא עדיין הנך סמוך על שולחן הור"י ולמה לך לצאת השוקה כל עוד שהנך יכול להיות ספון בין כותלי הישיבה ולהתענג על השם?

הבחור שהיה איש תם לא הכחיד וגילה לי את מצפוני לבו, הנה עדיין אינני רואה ברכה בלימודי, ועל אף שאמר לי תמיד שהתורה היא ממש חייו של האדם בעולם הזה ובעולם הבא קשה לי להתאמץ ולהגות בה, מאחר שלמול עיני הנני רואה איך שאלו המשפיעים המעוררים את הבחורים ללימוד התורה אינם מעריכים אותם בכל מאודם על היותם יושבים באהלה של תורה, שהלאו במו עיני ראיתי בבוא איזה נגיד לבקר בישיבה, איך שהללו נהגו כלפיו ביותר הכבוד, ומעולם לא ראיתי שמתנהגים הם באותה מטבע של הערכה כלפי בני הישיבה השוקדים על תלמודם, דבר זה הוא לעד לפני שאין פיהם ולבם שווים, פיהם מלא ושבח במעלת אלו השוקדים על תלמודם, אולם בלבם יודעים שאין הבל ידברו, ועל כן בבוא לפנייהם נגיד הם יודעים היטב האין להעריכו ולכבדו. כיון שכן מעדיף אני להתחיל פרק חדש בחיי, ולצאת השוקה ולהרוויח ממון ועושר, וברבות הימים אוכל להיות בין המחזיקי תורה הנוחלים טובה וכבוד בזה ובבא.

ההשגחה העליונה היתה בסעדי, ואמרתי לאותו בחור, דע לך! כלפי חוץ אכן הנך רואה איך שבני התורה אינם זוכים לאותה הערכה שזכה אותו נגיד. אך לאמיתו של דבר מעריכים המשפיעים שאודותם הנך מדבר את התלמיד ההוגה בתורה הרבה יותר ממה שהם מעריכים את הנגיד.

הגע בעצמך! - אמרתי לאותו בחור - מהו המטרה שבגינה ראו המשפיעים לנכון לכבד את אותו נגיד, הלא אין זה כי אם מפני זה שהנגיד תומך בישיבה ובתלמידיה. זאת אומרת, כי כל הכבוד שהם רוחשים לו אינו כי אם מפני שהוא מסייע בערך, ואם זה שמסייע בערך הוא כה יקר וחשוב לפנייהם, על אחת כמה וכמה שאתה בעצמך יקר וחביב להם במאוד מאוד... הבחור קיבל את הדברים, ונשאר בישיבה, וברבות הימים זכה להיות תלמיד חכם גדול.

עכ"פ אלו הדברים הם חיזוק עצום ליושבי אוהל, אלו הבני ישיבות אשר תורתם אומנותם, כי גם בשמים מעריכים מאוד את המחזיקי תורה, ואם הם זוכים ליקר וגדולה בעולם האמת, על אחת כמה וכמה אלו השוקדים על תלמודם, שראויים הם לגדולה וכבוד יתירה בעולם הנצחי.

ועיני לאה רבות (ז')

ופירש"י: שהיתה סבורה לעלות בגורלו של עשיו, ובכחה, שהיו הכל אומרים, שני בנים לרבקה, ושתי בנות ללבן, הגדולה לגדול, והקטנה לקטן:

הנה לאה לא זכתה כלל וכלל לחינוך תורני, להיפך, בית אביה לבן שימש כבית עבודה זרה, ואביה היה ידוע כנוכל ורמאי, שכל חיותו היתה מחטא ורשע. ואם כן מן הראוי היה שגם היא תחפוץ ללכת בשרירות לבה, ואילו היתה רוצה בכך לא היה מי שיעכב בעדה, ואפשר שהיה מעודד אותה על כך, שהרי בעיני הרשעים אין הצלחה יתירה מזה שביכולתו ללכת בשרירות לבו. אולם לפליאת כולם לא כן היה מעשה, כפי שראויים במדרשי חז"ל שבהגיעה לפרקה התחילו המוני עם לדבר בה נכבדות, ויעדו אותה לאישה לעשיו, כיון שכן התחילה היא לחקור אודות מעשיו 'הטובים' של המדובר, ומתוך השמועות השכילה להבין שמדובר באיש רע המלסטם את הבריות. והנה כאחת שנתגדלה בבית אבי המכשפים, ונתגדלה על ברכי ה'אנוכיות' וה'רמאות', מן הראוי היה שתהיה שמחה בבעל מוצלח כזה, כי איש היודע תכסיסי ציד ותכסיסי מלחמה, בודאי יהיה הון ועושר חלקו, וגם היא תשיג ידה בקל כל אשר רק תחפוץ.

אך ראה זה פלא, צדקנית זו לא היתה חפיצה בבעל שמעשיו מקולקלים, היא וויתרה על כל תענוגי תבל ובחרה בבעל יושב אוהלים, על אף שהבינה שיתכן שבעניני פרנסה לא יהיה מעמדו אפילו כאחד הבינונים. ולא היה זה רק בחירה של 'לכתחילה', אלא אפילו 'בדיעבד' לא רצתה אחרת, וכפי שראויים בדברי רש"י, שהיתה ממורת בבכי על כך עד שנשרו ריסי עיניה.

כל זאת היא הוכחה שהמושג של 'חיים טובים' אמיתיים איננה אצל הרשעים. האמהות הצדקניות אכן נתגדלו על ברכי ההשקפה של 'אני ואפסי עוד', ואומנות 'הנוכלות' היתה אורח קבוע בבית אביהם והכניסה לו רוחיים גדולים, והיה ביכולתו להתפנק בכל מחמדי תבל, אך גם אחר שמילא את נפשו בהם היתה השמחה ממנו והלאה. וכיון שבינה יתירה ניתנה להם להאמהות, ידעו שלא ימצאו את האושר כי אם במי שדרכו ישרה, על כן היתה גם לאה חפיצה רק ביעקב איש תם, שהיה יושב אוהלים והיתה התורה נר לרגליו.

דברים אלו צריכים לשמש כחיזוק לבני הישיבות הספונים בין כותלי בית המדרש על התורה ועל העבודה, שלפעמים מתגרה בהם היצר ומרמה אותם שאלו שהם מחוץ לבית המדרש זוכים להון ועושר, וכתוצאה מכך גם לאושר, אבל האמת הוא שעל פי רוב אין האושר מנת חלקם כלל, כי גם אם זוכים הם למשכורת גבוהה אינם מוצאים טעם בחייהם, מלבד מה שאפשר למצוא ביניהם גם אלו שהפרוטה אינה מצויה בכיסם. אלו שנתחוננו בחכמה יתירה יודעים את האמת, שבני הישיבות קרובים ביותר אל האושר, כי התורה היא הנותנת חיים לעוסקיה, וכל מה שמרבים למשמש בה מוצאים בה טעם חדש.

טיב המערכת

• וידד יעקב נדר •

מסופר על הרה"ק רבי זושא מאניפולי צוק"ל שבסוף ימיו בעת שכבר היה תשוש וחולה והיו בני הבית כל הזמן סביב מיטתו, והנה קרה פעם שכל בני הבית יצאו מן הבית ולא נשארו בבית כי אם הרבי ר' זושא ועוד משרתת אחת זקנה כשהרגיש בדבר התאמץ מאוד בכל כוחותיו והפיל את עצמו מהמיטה שהיה שוכב עליה, ובכוח גדול גרר את עצמו על הארץ עד פתח הבית פתח את הדלת ויצא החוצה כדי שלא להיכשל ח"ו באיסור יחוד..

כשחזרו שמעשיו ובני ביתו גער בהם רבי זושא על כך שהתירוהו לבדו עם המשרתת הם התנצלו וביקשו את סליחתו, אך הביעו את תמיהתם בפניו, והרי הרבי זקן וחולה והמשרתת גם היא זקנה ונטולת חן ומדוע נזקק הרבי כל כך? נענה הרה"ק ואמר: כאשר חכמינו קבעו את איסור יחוד הם לא חילקו בדבר, כי יש בכוחו של היצר להבריא אותי ולחדש כוחי כנעוריי, וגם כך כלפי המשרתת וכל זאת כדי להכשילני בעבירה.

בפרשתנו יש תמיהה גדולה על יעקב אבינו, הקב"ה נגלה אליו ומבטיח לו 'הנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך, ומיד אח"כ כשהוא מתעורר מה הוא אומר? 'זידד יעקב נדר.. אם יהיה אלוקים עמדי ושמרני בדרך, ואנו משתוממים מדוע יעקב אבינו אומר 'אם יהיה עמדי ושמרני? והלא לפני כמה פסוקים קראנו שהקב"ה מבטיח לו 'הנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך, אז מהו לשון 'אם' שהוא מזכיר? והלא ברור לנו שיעקב אבינו לא הטיל ח"ו ספק בהבטחת הבורא?

יעקב אבינו בודאי האמין בכל ליבו בהבטחת הבורא שתתקיים אך הוא פחד מדבר אחר, הפחד שלו היה שמא ח"ו הוא יכשל בחטא ואז יפוג תוקפה של הבטחה זו, ועל כך הוא ביקש שלא יכשל בחטא ואז התבטחה תתקיים וכחידאה על כך שייצג מכל חטא נדר את נדרו, ואם אנטנו רואים שהצדיקים הגדולים לא האמינו בעצמם ופחדו מאוד מכל חטא עלינו ללמוד מכך כמה צריכים להישמר ולהתרחק מכל נדנד חטא ועון.

(ע"פ טיב וזכרה ויצא)

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיור
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
הודעות

בנתיבות החינוך

יאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך: וישלח

יעקב ויקרא לרחל וללאה השדה אל צאנו: (ג, ל"ג)

חינוך שלא ככפיה

החכם מכל אדם אמר (משלי כב ו'): 'חונן לנער ע"פ דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה'. והגר"א בחיבורו על ספר משלי, ביאר זה המאמר בזה הלשון: 'חונן לנער ע"פ דרכו - לפי דרך מזלו תתן ותדריך אותו בקיום המצוות, ואז - גם כי יזקין לא יסור ממנה, אבל כשאתה מכריחו נגד טבעו, עתה ישמע לך מיראתו ממך, אבל אח"כ בעת שיוסר עולך מעליו יסור מזה, כי אי אפשר לו לאדם לשבר מזלו'. עכ"ל.

מדבריו אתה למד שלא יתחנן הנער להטיב דרכו מתוך כפיה, כי טבעו החומרי של האדם נמשך אחר הרוע, כפי שהתורה העידה (בראשית ח, כא): 'כי יצר לב האדם רע מנעוריו', וכשמכריחים אותו לטוב אינו מחליף טבעו, וגם אם לפניו נראה שהנער מצוייט 'להחלטת' הוריו ומוריו, אין בכך הוכחה שדבריהם מתקבלים על דעתו, אלא בעל כרחו מצוייט לפקודתם, וככה יעברו עליו כמה וכמה שנים שכל מעשיו ייעשו מתוך תחושה שהינו ברשות אחרים, ורק מפני כן הוא עושה את רצונם. אולם בו ביום שיתבגר ויהיה ברשות עצמו יתן ח"ו דרוו לנפשו ויכניס עצמו ברשות לבו ח"ו.

לרצות את הנערים המיישרים דרכם

ובמה יזכה נער את אורחו? אין זה אלא כשאביו יורד לתוך דעתו, ומעודדו לקיים רצון השי"ת. עליו להודיע להנער תחילה מה חובתו בעולמו ומי הוא המחייבו, ולאחר מכן ישדלו בדברים ויסבירו לו כי טוב נכון הוא לקיים את רצון השי"ת מסיבות השונות שלב הנערים נמשכים אחריהם. ואף שלעת עתה אין הנער מתרצה בעצם המעשה, ואינו עושה זאת אלא כדי שאכן יזכה למה שלבו חפץ, אולם על ה'סלידה' מה'כפיה' ידלג, ולכן יכולים אנו לקוות שברבות הימים אחר שיתחכם ויכיר ברוממותו יתברך ובחסדיו המרובים כבר יתרצה מעצמו ללכת בדרכי השי"ת גם שלא על מנת לקבל פרס.

לרצות גם בני ביתו הגדולים לרצון ה'

לדברים אלו מצאנו סמך במקראות שלפנינו, הנה הקב"ה הורה ליעקב אביו 'שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך', וכשהוגים אנו במקראות שלאחר הציווי עומדים אנו נדהמים מול המציאות. ואלמלא העידה התורה על אמירת הדברים לא היינו יכולים להאמין זאת. נדמה לנו שיעקב אביו אינו מסתפק בציווי השי"ת, ומתחיל לשדל את נשיו בדברים, הוא מספר לפנינו אודות הייסוסים שבינו לבין אביהו, איך שכבר הצליח אביהו להחליף את משכורתו עשרת מונים, ואיך שגם אחר שמסר נפשו לעבוד עבדו בכל כוחו הוא מחשידו כנגב, בניו מדברים עליו סרה באזני אנשי הסביבה, ואביהו מעמיד לו פנים מלאים רוגז, בכך מבקש לפייס דעתו ולאלפן בינה כי לא נעים ולא כדאי לחסות בצל אביהו ולו ליום אחד בלבד. ורק אחר שכבר הספיק לרצותו בדברים סיפר לפנינו שהקב"ה הורה לו לשוב אל ארץ אבותיו. ואנו תמהים תמה גדולה, אטו גזירת שמים אינה סיבה מספקת לקיומה? ולמה לו להכביר במילים כדי ליישב דעת נשיו? יאמר להם ברורות, הקב"ה ציוה עלי לשוב אל ארץ אבותי ואיך מנוס מלמלא אחר דבריו?! ומה עוד שמלבד מה שמוסיף להם סיבות על הסיבה העיקרית, משתמע מדבריו שהסיבה העיקרית אינה כי אם טפל ליתר סיבותיו, ולכן ראה לנכון להקדים שאר הסיבות.

תשובה לכל זה אנו מוצאים בלשונו של השל"ה הקדוש בביאור המקראות, והא לך לשונו: 'אין ראוי לאדם כשירצה דבר מה מאנשי ביתו שיכריחם על זה על צד האונס והנצות, אף כי הוא מושל בהם. אבל שתדל לפנות אותם אל מה שירצהו בתכלית מה שאפשר, כדי שיתעוררו לזה מעצמם. כי זה הוא יותר טוב משיעשה זה על צד האונס וההכרח. ראה כמה הרבה יעקב דברים עם רחל ולאה כדי שיתרצו בטוב לב, ואף על פי שהקדוש ברוך הוא ציוה לו שישוב לביתו עכ"ל.

רצון יעקב רק ברצון ה', והוראתו לדרודות

דבריו הקדושים מיישבים היטב את תמיהתנו, אכן יעקב אביו ידע גם ידע שאין אחר דברי השי"ת ולא כלום, אין הוא זקוק לסיבות נוספות כדי לציית לדבר ה', יכולים אנו אפילו להוכיח את ההיפך, שכל אלו הקשיים שהיו מנת חלקו בבית לבן כלל לא עוררו בו רצון לעזוב את בית לבן, שהרי משך ששה שנים רצופות סבל יעקב ממושכות משקריו של לבן ומחליפת משכורתו, וכלל לא פקע סבלנותו. כמו כן רואים אנו בפרשתו שגם אחר שסבל יעקב בזיונות מבני לבן שאמרו (לא, א) 'לקח יעקב את כל אשר לאביו ומאשר לאביו עשה את כל הכבוד הזה', וגם אחר שראה יעקב שאין פני לבן עמו כתמול בשלוש' (שם, ב), עדיין לא התעורר לעזוב את בית לבן, ורק אחר שציווה הקב"ה לשוב אל ארץ אבותיו (שם, ג) אז עשה מעשה לקרא לנשיו לשדלם בדברים. זאת אומרת כי רק הציווי העליון עמד בעיניו, והוא אשר הכריחו לנקוט בצעדים, יתר הסיבות שלא היו כי אם על עסקי עולם הזה לא עניין אותו כלל וכלל.

ולמה אם כן הראה פנים לנשיו שיעקר רצונו הוא מסיבות טכניות? אין זה כי אם מסיבת היותו סבור שאין לעבוד את השי"ת מתוך כפיה, ואם הוא עצמו מסכים בלב שלם לקיים את הציווי העליון, עדיין אינו מובטח שגם דעת נשיו תואמרים עם דעתו. ועל כן עליו להפיס דעתן ולודא שאכן מרוצים הם מן הצעד.

ואף שחזקה היתה על נשיו הצדקניות שדעתן כדעתו, מכל מקום ביקש יעקב להורות בהנהגתו כלל לזדורות, שאין לחנך לקיום רצון השי"ת מתוך כפיה, שמא תביא הכפיה לידי השקפה שלילית על כל הקשור לעבודת השי"ת, אלא כל הוראה הכרוכה בקושי צריכה להיות מתוך עידוד וריצו.

באיזה מקום יכול להפסיק ובאיזה מקום לא יפסיק (משנה)

א. כהן שהיה קורא קריאת שמע, או שהיה עוסק בברכותיה, בין שהוא עומד באמצע הפרק או בין הפרקים, וקראוהו לקרות בתורה, יש מי שאומר שמפסיק ויש מי שאומר שאינו מפסיק (סי' ס"ו ס"ד ומ"ב סק"ד).

ב. והטעם שמפסיק הוא, דהא מפני כבוד הבריות ויראתם גם כן מפסיק, וכל שכן שמפסיק מפני כבוד התורה, ולפי זה אפילו קראו לישראל לעלות לתורה, ג"כ מפסיק אפילו באמצע קריאת שמע, ולא נקט השו"ע כהן רק משום רבותא דה"א השני שס"ל דאינו מפסיק אפילו בכהן (מ"ב סק"ד).

ג. ויש מי שאומר שאינו מפסיק, וטעמו הוא, שאין בזה בזיון לתורה, כיון שהטעם שאינו מפסיק הוא משום שעוסק במצות קריאת שמע וברכותיה, וגם אף על פי שהוא כהן אין לחוש לפגמו אם לא יעלה שיוציאו עליו לעז שהיא פסול, כיון דמה שאינו עולה הוא משום שעומד במקום שאינו רשאי להפסיק, אין בזה פגם, וידעו הכל דמהאי טעמא הוא אינו עולה, ואם אין שם כהן אחר עולה ישראל במקומו (מ"ב סק"ד).

ד. והאחרונים כתבו דכהיום נוהגין העולם כה"א קמא, שמפסיק ועולה לתורה (מ"ב סק"ד).

ה. ואפילו בקראו ישראל והוא עומד באמצע קריאת שמע, אף דנוכל להשיג ישראל אחר, אעפ"כ נוהגין שמפסיקין מפני כבוד התורה, ואין לשנות המנהג מפני המחלוקת (מ"ב סק"ד).

ו. ומכל מקום אם יוכל למהר ולסיים עד הפרק ימהר, ואם אינו יכול לסיים עד הפרק, יסיים עכ"פ להיכא דסליק ענינא, אך לא יתעכב בשביל זה (מ"ב סק"ד).

ז. לבד אם הוא עומד בפסוק שמע ישראל וברוך שם כבוד מל"ו לא יפסיק באמצע אלא יגמרם ואח"כ יעלה (מ"ב סק"ד).

ח. והוא הדין אם קראוהו לעלות למפסיד באמצע ברכת קריאת שמע שעולה, ואין חילוק בין קריאת התורה להפטורה, וכיון דנוהגין שפוסק מפני כבוד התורה מק"ו דכבוד הבריות, ה"נ פוסק מפני כבוד הנביאים מק"ו (תהלה לדוד סי' רפב ס"ג).

ט. מנהג בני ספרד, י"א דנוהגים כדעה השניה שאינו מפסיק אפילו בברכת קריאת שמע, וליכא בזה משום הא דאמרין בריש פרק הרהואי, שלשה דברים מקצדין ימיו של אדם, ואחד מהם מי שנותנין לו ספר תורה לקרות ואינו קורא, דהיכא דלא אפשר שאני (כה"ח אות כ"ז), וי"א דרק בקריאת שמע לא יעלה, אבל בברכותיה יעלה, ודעת הבית יוסף שאם קרא עם החזן הרי זה ברכה לבטלה, ולכן יקרא עם החזן (בא"ח א שמת ס"ט, ע"כ לבני ספרד).

י. אם נמצא בין גאולה לתפילה אפילו אם קראוהו לתורה לא יעלה, ואין צריך לומר אם הוא נמצא באמצע הפרק עם החזן, וי"א דרק בקריאת שמע לא יעלה, ומכ"ש שלא יפסיק לומר להשי"ן מהחזן כמו שיתבאר בסי' קמ"א (ש"ע הרב סי' ט), ומכ"ש שלא יפסיק לומר להשי"ן לעשות מי שבירך (מ"ב סק"ד), וכן לא יפסיק לדבר עם החזן בנדבת הצדקה וכיוצא (בא"ח א שמת ס"ט).

י"ג. ונראה דאם באמצע המי שבירך שכהן את שמו ושואלו, לכ"ע מותר להשיבו מפני הכבוד (מ"ב סק"ד).

י"ד. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

י"ה. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

י"ז. ונראה דאם באמצע המי שבירך שכהן את שמו ושואלו, לכ"ע מותר להשיבו מפני הכבוד (מ"ב סק"ד).

י"ח. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

י"ט. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

כ. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

כ"א. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

כ"ב. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

כ"ג. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

כ"ד. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

כ"ה. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

כ"ו. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

כ"ז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

כ"ח. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

כ"ט. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ל. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

מ. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

נ. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"א. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"ב. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"ג. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"ד. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"ה. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"ו. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"ז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"ח. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"ט. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"י. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"יא. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"יב. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"יג. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"יד. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טו. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

ס"טז. ונראה דאם יצא לתורה כשחזר אח"כ לקריאת שמע, אין צריך לחזור רק למקום שפסק שם, ואפילו אם הפרשה היה פרשה ארוכה ושהה ע"י"ו כדי לגמור כולה (מ"ב סק"ד), כיון ששהה ברצונו, שזה אינו נקרא אונס כלל, ובלא אונס כלל הכל מודים שאין חזר, כ"ל בסי' ס"ה (ש"ע הרב ס"ט).

הצדיק עושה רושם!

פירוש רש"י: "ויצא - לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה", ולמה הזכיר יציאתו? אלא, מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם. שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה, הוא זיוה, הוא הדרה. יצא משם פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדרה" ע"כ.

הקשה בספה"ק "מאור ושמש" זצוק"ל, זל"ק: "פירוש רש"י זה תמוה, מה זה השלושה לשונות 'הודה-זיוה-הדרה', שכולם פירושים לשון יופי, ולמה הביא שלושה לשונות על לשון יופי".

הוא מותיב לה והוא מפרק לה, בביאור נאה ברושם הגדול שמשפיע הצדיק בעבודתו. "זה"ל: "ג"ל לפרש, דהנה העבודות של הצדיק בעירו הוא, שיתגלה עבודת אלהותו יתברך שמו בשלימות באמת ובתמים".

"אבל זה ידוע, שלעולם יש התנגדות לצדיק בעבודתו ית"ש, כי הסטרא אחרא אינו מניח שיגלה כבוד שמים בפרהסיא על ידי מעשה הצדיקים, כי יתבטל הבחירה, על כן יש התנגדות גדול על הצדיקים האמיתיים. ועיקר עבודתם כדי לנצח לסטרא אחרא, ועל כן מוכרחים המתנגדים להודות לצדיק שעבודתו היא אמת ויציב".

"זה פירוש, בזמן שהצדיק בעיר הוא הודה, רצה לומר שמוכרחים כל השונאים להודות לצדיק שעבודתו היא אמת ויציב, וזהו דרך האמת לבורא ב"ה כמו שהצדיק עושה, וכשיצא משם אין להם למי להודות".

"ופירוש הוא זיוה, כי כל זמן שהצדיק בעיר נותן חיות לכל בני עיר, ומעורר חיותם לעבוד לה' לבדו. וזהו 'זיוה', כי זיו היא חיות, כמו 'זיוא לאילנא' (ראש השנה יא)".

"והוא הדרה, רצה לומר, כל זמן שהצדיק בעיר על ידי עבודתו מעורר בני אדם לתשובה. והוא 'הדרה' לשון 'הדרי בי' (עירובין נב.), שחזרו בתשובה על העבר. וכשיצא הצדיק מן העיר אין מי שיעורר לבות בני אדם בתשובה, וזהו פנה הדרה" עכ"ל"ק.

ללמדך דרכי ההתקשרות בצדיקים, כדי שיעשה בנו רושם לטובה. ולהחזיר בלבבנו זיו חיות דקדושה, לעורר לבות בני אדם לתשובה, ולהאיר רושם הקדושה בישראל לטובה ולברכה, אמן.

• § • § •

כבוד אבא מארי, הגה"צ רבי לוי הכהן רבינוביץ בעל 'מעדני השלחן' זצוק"ל, היה דבוק מאוד כל ימי חייו ברבו הק' מן החפץ חיים זצוק"ל, ולאור תורתו הקדושה היה מוהלך תדיר, ואף כי לא פגשו, היה הוא הדרו, הוא זיוה, והוא הדרו.

אחת המידות היפות שאפיינו מאוד את מהלכי חייו הצנועים והנעימים, והיה זה ניכר תדיר אצלו בכל פעולותיו והנהגותיו, שבכל דבר וענין ובכל פרט ופרט היתה ראשית מחשבתו המיידייה, לשקול בדעתו מהו רצון השי"ת בפעולה זו, וכיצד עליו לנהוג כעת חיה על פי דת של תורה והלכה.

וכן היה מחדיר תכונה זו בחינוך בניו ובנותיו ובחינוך תלמידיו הרבים, כאשר נושאים הם כולם בלבבם את זיכרון מידה מופלאה זו שהרבה להזהיר ולעורר עליה. והיא היתה נר לרגליו בכל עת ועונה, ודורש ומבקש תדיר שיתרגלו לחיות בעולם שבביל אותה תכלית שבשבילה נבראו, להשתדל שיהיו מעשיהם מכוונים ביסודם על פי דעת תורתנו הק', ושיהיה מורא שמים עליהם.

וכאשר אמונים אנו תדיר ללמוד ולחקור היטב אחר דרכי אבותינו ורבותינו, כדרך שהורה התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע לתלמידיו (גיטין טז.): "בני, שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות מידותי של רבי עקיבא". - אזרתי עוז

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

מחלפות ראשו

נסענו שני משפחות למושב קסום לכבוד שבת קודש. שכרנו וילה מקסימה לא לפני שבדקנו שיש בתי כנסת עם מניינים פעילים וכל התנאים שיהודי שומר תורה ומצוות זקוק להם.

ביום שבת קניתי עליה לתורה אחד עבורי והשני עבור ידידי לשבת.

מאחר שלא היו כהנים קניתי את שני העליות הראשונות וסימנתי לידידי שהעליה השניה שלו. הוא רמז לי באצבעותיו אם הוא יכול לעלות ראשון ואני הסכמתי. הוא עלה לתורה וקרא בעצמו את העלייה הראשונה מתוך הספר תורה, ואני עליתי לעליה שאחריו. באמצע הקריאה שלי ראיתי שכתוב את המילה "פז" במקום "פן", הראיתי לבעל הקורא את הטעות, אבל הוא לא כל כך שלט בהלכות, קראתי לידידי שבקי בהלכות והחזרנו בהוראתו את הספר תורה והוצאנו אחר תחתיו, אז ראיתי את גדול ההשגחה שהתחלפנו בעליות כבקשתו, שבכך ראיתי את הטעות בספר תורה ויתכן שהוא לא היה שם ליבו לטעות הזו.

בהמשך הקריאה היו שם אורחים נוספים שקנו עליות, והגבאי קרא בטעות למישהו אחר לעלות לתורה אותו אחד גם קנה עליה אבל לא את העליה הזו. ידידי הציע כי מאחר וכבר קראו לו לעלות אמנם בטעות שיעלה הוא עכשיו, ובעליה הבאה יעלה זה שקנה את העליה הזו, וכך יתחלפו בעליות, ואכן כך עשו כדי לחסוך את הבעיה ההלכתית שכבר קראו לו והוא עלה לבימה.

אחרי התפילה היה קידוש יפה ומכובד ושוחחנו, מתברר שמדובר בשני אחים שקנו עליות ותכננו לעלות זה אחר זה ולא ידעו שלפי ההלכה לא עולים אחים זה אחר זה, והתברר שוב שיד ההשגחה הייתה בדבר, והגבאי כביכול התבלבל, זה מנע להעלות אחים זה אחר זה. אם רק מתבוננים משתוממים לראות עד כמה יד ההשגחה והשגחתו בכל הפרטים ולא תמיד שמים לב שהטעויות הן מכוונות מן שמיא... בעל המעשה: ש. י.

הפעונים לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס פקפ: 15326517922 o.y.wines@gmail.com

שיצאו בהמוניהם ברכבות ובעגלות, לעלות ברננה ביומא דהלולא רבא אל הציין המצוינת.

באחת השנים בימי בחורות נסע הגרי"ש ביום ז' אדר ברכבת לקאליב ביחד עם אביו הגה"ק בעל 'מחנה אברהם' זצוק"ל הי"ד, גאב"ד קאפואר יצ"ו, יהודים רבים מילאו את קרונות הרכבת, ובכל תחנה נוספו עוד ועוד יהודים טובים.

והנה באחת התחנות עלה ובא אל אותה רכבת הרה"ח ר' שלמה ענגל זצ"ל מן העיר פוטיק שעל יד קערעסטיר, שנודע כאחד מחסידיו הגדולים של הרה"ק הרבי ר' ישעיה'לי מקרעסטיר זצוק"ל, שהיה

בנפשי בהזדמנות אחת בימי זקנותו לשאול את פי קדשו, איך זכה להשגת מדרגה גבוהה ונעלה זו, עד שנעשה אצלו כטבע רצונו הפשוט, אחר שנתייתם מאביו הק' זקני הגה"צ המקובל רבי גמליאל הכהן זצוק"ל, ראש ישיבת קישענוב, בהיותו עדיין ילד קטן, וכן אף מאימו הצדקנית ע"ה נתייתם בילדותו, והתגדל כנער בודד לבדו בבית היתומים דיסקין שבירושלים, והיכן אפוא קיבל ולמד דרך ישרה ונפלאה זו?

ענה לי אבי ברוב חיבתו וברוב ענוותנותו ופשטותו הידועה: תדע נאמנה, שמתחילת דרכי בחיים עלי אדמות, עוד בהיותי נער יתום ועזוב, עלם צעיר ותלוש, חקרתי בנפשי היתומה, וחיפשתי אחר 'משענת' חזקה ואיתנה, שאוכל להישען עליה ולהיתמך בה בכל דרכי חיי. - עד שמצאתי את שאהבה נפשי בספריו הרבים והנפלאים של מרן החפץ חיים זצוק"ל, רבם ומאורם של ישראל. ומאז ומעולם דבקתי בו באותו צדיק קדוש וטהור. בכל דרכי חיי ובכל מעשי עלי אדמות היתה דמותו דיוקנו ניצבת לנגד עיני, עליו תמכתי את יתדותי, ומתורתו שאבתי אורחות חיים. וממנו למדתי זו התכונה השזורה כחוט השני בכל עמוד ובכל דף בספריו הקדושים, לחיות את החיים ולעשות כל דבר על פי רצון השי"ת בלבד. כל מבוכה וכל ספק שהתעוררו בימי חיי הכרעתי על פיו, עד שהורגלתי לחשוב בדעתי בכל ענין כיצד היה החפץ חיים נוהג בענין זה? מה היה הוא אומר בשאלה פלונית? כיצד היה הוא פועל בכל דבר וענין? [לפי דעתי והשגתי באותו צדיק עליון]. - זו היא אם כן תשובת שאלתך, וזה סוד דרך העבודה שהורגלתי לנהוג בה בעבודת השי"ת.

ואכן הבוחן מקרוב את סדרי עבודת קדשו בכל סדרת ספריו "מעדני השלחן" הנודעים בהדרם, יראה במוחש שמהלך באותה דרך שבנה בה החפץ חיים את ספריו. ובאותם נתיבות חכמה שחיבר החפץ חיים את ספרי "משנה ברורה" על חלק אורח חיים, התהלך אף אבינו זצוק"ל בחיבור ועריכת ספרו "מעדני השלחן" על חלק יורה דעה, דוק ותשכח. והלוט למדנו לפי דרכנו, דרכי דבקות בצדיקים, להתקשר היטב בקשר של קיימא עם אבותינו ורבותינו הקדושים, הולך בדרכיהם ועושה כמעשיהם, כדי שזוכה לחסות בצל אילנם הגדול, ולהתהלך תדיר בדרכי טובים וישרים.

ואכן הבוחן מקרוב את סדרי עבודת קדשו בכל סדרת ספריו "מעדני השלחן" הנודעים בהדרם, יראה במוחש שמהלך באותה דרך שבנה בה החפץ חיים את ספריו. ובאותם נתיבות חכמה שחיבר החפץ חיים את ספרי "משנה ברורה" על חלק אורח חיים, התהלך אף אבינו זצוק"ל בחיבור ועריכת ספרו "מעדני השלחן" על חלק יורה דעה, דוק ותשכח. והלוט למדנו לפי דרכנו, דרכי דבקות בצדיקים, להתקשר היטב בקשר של קיימא עם אבותינו ורבותינו הקדושים, הולך בדרכיהם ועושה כמעשיהם, כדי שזוכה לחסות בצל אילנם הגדול, ולהתהלך תדיר בדרכי טובים וישרים.

[מתוך שיחה ארוחת האון בעל 'מעדני השלחן' זצוק"ל]

• § • § •

סיפר הגה"צ רבי יצחק שלמה אונגר זצוק"ל, גאב"ד חוג חתם סופר, שעוד זכה לראות את ארץ אונגארין בתפארתה, בעת היותה מלאה צדיקים וקדושים חכמי ורבני הדור יושבים על מדין בהיכלות ישיבותיהם הגדולות, הפזורות לרוב בכל רחבי ארץ הגר הגדולה, בטרם עלה הכורת הנאצי ימ"ש בשואה הקשה על יהדות הונגריה.

ידוע בשער בת רבים, מנהג חסידים ואנשי מעשה באונגארין לנסוע ביום ז' אדר, הלילא דמשה רעיא מהימנא, אל העיר 'קאליב', להשתטח על ציון הקודש של הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב זצוק"ל זי"ע ביומא דהילולא דיליה.

מזה כמה וכמה דורות נעשה ציון קדשו למקום תפילה גדול, והרבה מאח"ב" מהונגריה ומוחוזה לה נהרו בו' אדר לקאליב, שם גם היו נפגשים יחזיו הרבה מצדיקי הדור, מלכים נועדו באהבים לערוך יחזיו את שולחנותיהם בקודש ברוב עם הדרת מלך.

ביום זה היו כל הדרכים לקאליב מתמלאים ביהודים רבים,

יצא לאור

הודעה משמחת

הופיע יצא לאור

ספר טיב הקהילה

שנת ה'תשפ"א עשרה - מגילתנו של שנת תשפ"א
ניתן להשיג בעזרת המוכרות

ואיהו אשתדלותא דקדושה בריך הוא. - אלא אשתדלותא דאורייתא כל מאן דבעי זכי בה, אשתדלותא דקדושה בריך הוא למנדע ליה, כל מאן דבעי זכי ביה בלא אגרא כלל. אבל אשתדלותא דקדושה בריך הוא דקיימא בעובדא, אסיר לנטלא ליה למגנא וברינקייא, בגין דלא זכי בההוא עובדא כלל לאמשכא עליה רוחא דקדושה, אלא באגרו שלים וכו" עכ"ל"ק.

[ויקחו לי, כל מי שרוצה להשתדל במצוה, ולהשתדל בו בהקב"ה, צריך שלא ישתדל בו בריקות ובחינם. אלא צריך לו לאדם להשתדל בו כראוי וכיאות כפי חילו. והרי העמדנו דבר זה בכמה מקומות, שיאות לשאת האדם אותה השתדלות שבקב"ה, כד"א 'אישי כמתנת ידו וגו'. ואם תאמר הרי כתוב 'לכו שברו ואכלו, ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב', והרי הוא בחינם, ומשתדל בו ויגע בלא כסף, וזוהי השתדלות של הקב"ה. - אלא ההשתדלות שבתורה כל מי שרוצה זוכה בה, [שהיא] השתדלות שבקב"ה לידע אותו ולהכיר בו, ובזה כל הרוצה זוכה בו בלא תשלום שכו. אבל השתדלות בקב"ה המתקיימת במעשה ובעבודה, אסור לנוטלה בחינם ובריקות. משום שלא זוכה בה באותה עבודה כלל, להמשיך עליו הרוח הקדושה, כי אם בשכר שלם].

וכן ידוע ממון רבינו האר"י ז"ל, שהיה מורה תדיר שלא להתווכח במשא ומתן על המחיר בדבר של מצוה. וכפי שביקשו ממנו בעד האתרוג ונקבו המחיר הראשון היה מיד משלם ונותן בלא שום וויכוחים. - ולפיכך היה גם רבי אורי זצ"ל מתעקש בדבר, שלא לנסוע חינם אל רבי שמעון.

זכורני פעם אחת כשיצאתי בניסיעה מיוחדת מעיה"ק ירושלים למירון, והנה בדרכי יצאתי מירושלים ראיתי לפני את הצדיק רבי אורי כשהוא משתרך אף הוא בדרכו מירונה. תיכף ביקשתי לעצור, והצעתי לו להצטרף עימנו בניסיעה, כאשר היה מקום פנוי ברכב בשופי,

אך רבי אורי כדרכו עומד ומסרב, הוא אינו נוסע בחינם בשום פנים ואופן! תנאי ברור מתנה מראש, אם רוצים לקחתו בתשלום הרי הוא מצטרף בשמחה, אבל חינם אין כסף בשום אופן לא!

לא הועילו לי כל ההסברים וההפצרות שהרי הרכב כבר בין כך בדרכו למירון, והמקום פנוי ועומד ומוכן עבורו וכדומה... רבי אורי עמד על דעתו, עד שלבסוף הצטרף אל הנסיעה בתנאי ברור קודם למעשה, שהוא משלם על כך ממיטב כספו...

כך היו חסידי קמאי דבוקים בצדיקים, שלא הסכים 'לוותר' בשום אופן, על הוצאת הממון הכרוכה בניסיעה לצדיק בסכום לא קטן, כדי שיזכה להוציא הוא מכיסו עבור נסיעתו הרמה, ולא יעשה עבודתו חינם אין כסף! ובכך זכו שעשה הצדיק בהם רושם חזק לטובה, הוא הודה הוא זיווה הוא הדרה!

[יכללי"ת, קובץ 130303]

ואהבת נפש עם רבותיהם, שלא היה מסוגל 'לוותר' אפילו פעם אחת על ההסתופפות בצילא דמהימנותא עילאה, באותה שעה של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה, שהיא יפה מכל חיי עולם הבא (אבות ד, יז), וזכו להתענג בקרבת אלקים טוב, ובדבקות משרתיו עושי רצונו, להשיב לב ולהתרומם מכוח הצדיק אל רום המעלה, זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

[טיב הקהילה" תשע"א]

• § • § •

אחד מזקני נקיי הדעת שבירושלים קרתא דשופריא, ה"ה מוהרה"צ רבי אורי שיינברגר זצ"ל, היה דבוק מאוד בתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ע, והיה ספון תדיר בהיכלות קדשו בתי גוואי שבספר הזוהר הק', והוגה בתורת התנא הק' הארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים.

בנסיעותיו התכופות אל אתרא קדישא מירון יצ"ו, היה מקפיד שלא לנסוע בחינם בשום אופן, ותדיר היה מסרב לכל הצעות שהוצעו בפניו לצרפו [טרעמפ] בניסיעה היוצאת מירונה. הוא העדיף להיטלטל בדרכים בתחבורה הקשה שבימים ההם, כדי שיוכל לשלם על נסיעתו כסף מלא!

וטעמו ונימוקו עמו, על פי מה דאיתא בזוהר הקדוש מפורש יוצא מפי רבי שמעון בר יוחאי בעצמו, שיותר הדור נאה לאדם להוציא הוצאה בדבר מצוה, ושאינו מן הראוי לקחת המצוה בחינם.

ז"ל הזוהר (ח"ב קכח): "פתח רבי שמעון ברישא ואמר, ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי' (שמות כה, ב). ויקחו לי, האי מאן דבעי לאשתדלא במצוה, ולאשתדלא ביה בקדושה בריך הוא, אצטרף דלא ישתדל ביה ברינקייא ובמגנא, אלא אצטרף ליה לבר נש לאשתדלא ביה כדקא יאות כפום חיליה. והא אוקימנא מלה דא בכמה אתרי, יאות למיסב בר נש ההוא אשתדלותא דקדושה בריך הוא, כמה דאת אמר (דברים טז, יז) אישי כמתנת ידו וגו'. ואי תימא הא כתיב (ישעיה נה, א) 'לכו שברו ואכלו, ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב', דהא איהו במגנא, [ואשתדלותא בלא כסף],

דבוק בו בלב ונפש. וכראותו את הרב הגדול מקאפוואר יושב עם בנו הבחור המופלג בקרון, הצטרף אליהם בניסיעה הקדושה אל הצדיק.

בדרך נסיעתם שארכה לילה שלם סיפר לפניהם כמה וכמה עובדות ועניינים מופלאים מרובו הקדוש מקרעסטיר, שהסתלק לבית עולמו כמה שנים מקודם [ג' אייר תרפ"ה]. הגרי"ש זצ"ל שהשתוקק מאוד לקבל לקח ומוסר מטיב מעשי הצדיקים היטה אוזנו כאפרכסת, והחדיד בלבבו ובנפשו מה שקיבל ושמע באותה נסיעה מכלי ראשון, וברבות הימים כשהנהיג את ישיבתו ברמה בעיר הק' בני ברק יצ"ו, היה מספר מהם לפני תלמידיו האהובים, זולה ומשקה מאוצרות עם סגולה, לקרב בני סגולה אל אביהם שבשמים.

אחד הסיפורים שסיפר באותה נסיעה הר"ר שלמה ענגל, יכול ללמד לנו לקח מוסר השכל נאה, על טיב ההתקשרות, כיצד היו החסידים והתלמידים קשורים בכל לב ונפש ברבותיהם צדיקי הדור.

מנהגו בקודש של הרבי ר' ישעיה'לי קרעסטירערו אוהבם ואהובם של ישראל, לכבד עד מאוד את סעודת "מלוה מלכא" במוצאי שבת קודש. סיפורים רבים התפרסמו אודות ישועות נשגבות שפעל והמשיך לעם הקודש בשעה נעלה זו, מלבד שפע הגדול שהיו מכינים בחצר קדשו לסעודתו של דוד מלכא משיחא.

על פי רוב היו שוחטים כבש מיוחד במוצאי שבת בשביל אותה סעודה, שנערכה ברוב עם בנהירו עילאה ובחדוה יתרה, בצוותא חדא עם בני חבורתא קדישתא שהיו מגיעים בהמניהם גם מן העיירות והכפרים שבחבל גלילות קרעסטיר, ונמשך טיש זה עד השעות הקטנות של הלילה. הר"ר שלמה ז"ל, בעל מספר טיב זה המעשה בדבידיה הוי עובדא, היה מקפיד מאד שלא להחסי אף לא מוצאי שבת אחת אצל הרבי ר' ישעיה'לי! הוא ספר ומנה בפני הרב מקאפאוור ובנו הגרי"ש, וחישב המספר בערך לפי כל אותם השנים שזכה להסתופף בצל הקודש, ועלה החשבון שהיה בעצמו ביותר מאלף סעודות מלוה מלכא בקרעסטיר!

היה לו חמור חזק שהיה רוכב עליו מדי שבת בשבתו עם צאת השבת, מביתו שבפוסטיק הקרובה עד העיירה קרעסטיר, ועם תום המלווה מלכא החזיר אותו החמור לביתו.

בשבוע שלאחר פטירת הרה"ק רבי ישעיה'לי ז"ע, בהגיע עת מוצאי שבת קודש נעלם לפתע החמור הוותיק מן הבית, כל החיפושים אחריו העלו חרס, ורק לאחר כמה שעות ראוהו חוזר לבדו מן הדרך בואכה קרעסטיר. - התברר שמרוב שהורגל החמור בכל מוצאי שבת לצאת לדרך זו הלך ושוב, יצא כבר מעצמו גם באותו מוצאי שבת כפי שהורגלו רגליו, ועשה בגפו את כל הדרך לקרעסטיר הלך ושוב!

ללמדך עד היכן נוקב חיבור ישראל קדושים באהבת לב

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל המצוי"ב

לעיני בחבור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטיא רבי ישראל יצחק ונלביע ייח נסלו תנצבה.

לעיני מרת חיה סאסא בת לאה נלביע ייח תנצבה.

שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים

האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן טילה רחה לרפואה שלימה

לעיני מרת הינדל בת משה ירסיווה ובלומה

לעיני יעקב צבי בן ישראל

יר"ל ע"י קהילת שבת בביית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגונוך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוגינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173